היינט לייוויקס לעצטע לעקציע "ליטעראטור און רעוואלוציע" 9 אוונט אין פרץ זאל מארגן אוו. באנקעט אין פרץ זאל

דאס אידישע ווארט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

וועטער: קלאר און קיל

זון אויפגאנג — 7.24. זון אונטערגאנג — 4.58.

Vol. 20, No. 218. Winnipeg, Friday Nov. 7, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. פרייטאג, טו' חשון, תרצ"א.

ריזיקער פראטעסט מיטינג פון וויניפעגער אידן דעם זונטאג

פעספילד מאכט דערקלערונג וואס פארמילדערט ווייסן פאפיר

הויבט זיך קאנטיק אן בויגן אונטערן דרוק פון אידישע פראטעסטן און עפנטלאכער מיינונג פון דער וועלט. — לייקנט איצט אז אימיגראציע אדער אידישע לאנד דערוואערבונג ווערן פארבאטן

לאנדאן, נאוו. 7 (איטא).— ענטפערנדיק אויף דער אטאקע פון סער דזשאן סיימאן און וויקאונט העילשאם אין א בריוו צו לאנדאנער "טיימס", האט לארד פעספילד נעכטן אין א דערקלערונג בארעכטיקט זיין פאלעסטינער פאליטיק אויסגעדריקט אינ'ם "ווייסן פאפיר", און ער דערקלערט נאך אמאל, אז מען האט דעם "פאפיר" מיספארטייטשט.

עס איז פאר אים זייער אנגענעם צו געפינען, זאגט דער קאלאניאל מיניסטער אין זיין דערקלערונג, אז אזעלכע גרויסע אווטאריטעטן אין יורידישע פראגן, ווי וויקאונט העילשאם און סער דזשאן סיימאן, האבן גארנישט ניט געפונען אינ'ם "ווייסן פאפיר" וואס זאל ניט זיין אין אנקלאנג מיט דער באלפור דעקלאראציע און דעם מאנדאט, זיי זוכן אבער צו ציען געוויסע באשלוסן פון דער שפראך באנוצט אין די פאראגראפן 15, 19 ביז 23 און 28, וועלכע זיינען ניט בארעכטיקט, און זיי זיינען נאר מעגלאך געווען דורך מיספארטייטשן דעם אינהאלט פון די דאזיקע פאראגראפן, וועלכע זיי גיבן ניט איבער ווערטערלאך.

לארד פעספילד גייט דערנאך אריבער צו די דעטאלן פון דעם שארף קריטיקירטן "ווייסן פאפיר" פארטיידיקנדיק זיין שטאנדפונקט און מאכנדיק די פאלגנדיקע דערקלערונגען:

דער ערשטער אויספיר וואס ווערט געמאכט פונ'ם פאראגראף 15, אז ער מיינט עס זאל פאר אידן ניט זיין מעגלאך צו קרינן פאר קאלאניזאציע רעגירונגס באדען וואס ווערט צוגעגרייט פאר באארבעטונג, איז פאלש. ערגעץ ווערט ניט דערמאנט אז דער דאזיקער באדן זאל ניט קאנען אויסגעטיילט ווערן צו אידן, פונקט ווי צו אראבער, און ס'איז ניטא קיין איין ווארט אינ'ם פאראגראף, וואס זאל בארעכטיקן אזא אויספיר.

לארד פעספילד זוכט ווייטער אפצושוואכן דעם געפיל, אז דער "ווייסער פאפיר" פאדערט די אידישע אגענטור זאל אפשטעלן איר פראקטיק פון באשעפטיקן בלויז אידישע ארבעטער.

ריידנדיק וועגן דער אימיגראציע פראגע, דערקלערט לארד פעספילד דאס פאלגנדיקע:

דער "ווייסער פאפיר" רעדט ערגעץ ניט וועגן דעם פארבאט פון אידישער אימיגראציע. ער זוכט בלויז צו פארזיכערן, אז די אידישע אימיגראציע פון געוויסע קאטעגאריעס זאל אין געוויסע מאמענטן, ווען ס'איז דא א גרויסע ארבעטסלאזיקייט צווישן די אראבער, און די אידישע אימיגראנטן קאנען אפנעמען ביי די אראבער די ארבעט נויטיק פאר זייער אויפהאלט, זאל זי דאן קאנען צייטווייליק אפגעשטעלט ווערן. יעדנפאלס איז אינ'ם "ווייסן פאפיר" גארנישט ניטא וואס זאל באשריינקען די קאלאניזאציע פונ'ם פרייען באדן וואס דער נאציאנאל-פאנד האט אין זיין באזיץ.

געזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, נאוו. 7

רבי כהנאוויטש: א בלאט גמרא אין בית יעקב שול: שבת און זונטאג 2 נ. מ. משניות פאר אינגלאך אין דער זעלבער שול.

שבת, נאוו. 8

באנקעט און טאנץ פון עסטרייך-פוילישן פארבאנד, אין קליינער ת"ת. רייכע פראגראם.

זונטאג, נאוו. 9

יערלאכע טיי פון מוטער פאראיין פון פרץ שול, ביי מרס. י. א. טשערניאק, 333 סט. דזשאנס עווע. 2.30 ביז 6 שפעט.

"טעג-טאג" פאר א"י, אויפזיכט הדסה קאונסיל.

טיי פון וופג. הדסה ביי מרס. פ. מאס, 445 סאלטער סט. 3 ביז 11 נ. מ.

מ. מענאכאווסקי וועגן די לעצטע פאלעסטינער אנטוויקלונגען, 3 נ. מ. אין פרץ אינסט. אויפזיכט לינקע פוע"צ. איינטריט פריי.

"ברידוש" פון לידיס אקז. רומ. היב. סיק בעג., ביי מרס. א. זאקס, 140 אלפרעד עווע. 8 נ. מ.

מר. קאבאקער ביים הנוער העובד: "געשיכטלאכער איבערבליק איבער די איד. פארטייען". 3 נ. מ. אין פאלקס שול.

מאנטאג, נאוועמבער 10

מ. בלאשטיין וועגן י. ל. פרץ ביי אינרעפ. פרי לאאן 8.30 אוו. אין פרץ אינסט.

לייען-קרייז פון מוטער פאראיין פון פרץ שול ביי מרס. סעדלעצקי, 395 פריטשארד.

אלגעמ. פארזאמ. און וואלן ביי ניקאלאיעווער פאראיין, 8 נ. מ. אין פרייהייט טעמפל.

ש. מילער ביי מוטער פאראיין פון תלמוד תורה, 8 נ. מ. אין ת"ת.

"באורד מיטינג" פון כנסת ישראל סיסטערהוד, 8 אוונט, אין ת"ת.

דינסטאג, נאוועמבער 11

דר. פערלמאן: "היניג"ע אין מיטעלע יארן", 8.30 אוונט, אין פרץ זאל, ביי פראפעסקער פאראיין.

פארזאמ. פון יונגע פרויען סיסטערהוד, 2.30 נ. מ. אין י. מ. ה. א. זאל.

דר. י. שאפירא ביי פארזאמ. פון בנות ציון פרי לאאן, 8 נ. מ. אין גרויסער ת"ת.

זונטאג, נאוו. 16

טאנץ און צוביים, 9 נ. מ. אין פרץ זאל. אויפזיכט מוטער פאראיין פון פרץ שול.

"סילווער טי" פון מאקאריוועו פרויען פאראיין ביי מרס. קירזשנער, 395 פלארא עווע, 2 ביז 12 נ. מ.

"פאלקס טיי" פאר פרייהייט-טעמפל באזאר, אין פר. טעמפל, 2 ביז שפעט.

דינסטאג, נאוו. 18

שוועסטער-אוונט ביי לידיס אקז. פון תלמוד תורה, 8 נ. מ. אין ת"ת.

גאווידמעט דעם פראטעסט-מיטינג דעם זונטאג אוונט. אין וויניפעג טעאטער

האט ניט געוואוסט, אז ער שפילט זיך מיט פייער. (די בריטישע רעגירונג איז "איבערראשט" וואס איר פאלעסטינער פאליטיק האט ארויסגערופן אזא גערודער אין דער וועלט). רעפראדוצירט פון "מאנטרעאלער דיילי סטאר".

מרס. ספעקטאר פארט אפ קיין ארץ-ישראל

מרס. ר. ש. ספעקטאר, אן אקטיווע מיטגלידערן פון ברענטש צווי פועלי-ציון, און איינע פון די גרינדערנס פון דעם דאזיקן ברענטש, פארט אפ קומענדיקע וואך קיין מאנטרעאל, און פון דארטען וועט זי אפפארן קיין ארץ-ישראל.

צו דער געלעגנהייט אראנזשירט דער דאזיקער ברענטש מארגן אן אפשייד אוונט ביי מרס. ליפשיץ, 369 קאלעדזש עוועניו.

—(::)—

מארגן פרייהייטס טעמפל אוונט

מארגן, שבת, קומט פאר אין פרייהייטס טעמפל א "זארגלאזער אוונט", צו גונסטן דעם פרייהייטס טעמפל. אלע סימפאטיקער און פריינט זיינען איינגעלאדן צו פארברייננגען אין א חבר'שער אטמאספערע.

היינט לעצטע לעקציע פון ה. לייוויק; מארגן אוונט באנקעט

היינט, פונקט 9 אוונט, וועט ה. לייוויק, אין פרץ-זאל, האלטן זיין לעצטע לעקציע אויף זיין איצטיקן באזוך. די טעמע וועט זיין "ליטעראטור און רעוואלוציע".

צוליב דעם וואס ה. לייוויק האט געפונען פאר מעגלאך צו פארבלייבן דא ביז זונטאג, איז דער באנקעט וואס איז פריער אנאנסירט געווארן אויף מיטוואך אפגעלייגט געווארן אויף מארגן (שבת), 9 אוונט, אין פרץ-זאל. אלע זיינען איינגעלאדן צו קומען צום באנקעט און געזעגנען זיך מיט דעם חשוב'ן גאסט.

פון דאנען פארט ה. לייוויק ווייטער וועסט, און ער וועט האלטן לעקציעס אין די פאלגנדיקע פונקטן:

רעדזשיינע, מאנטאג, נאוו. 10.

קאלגארי, מיטוואך, פרייטאג און זונטאג, נאוו. 12, 14 און 16.

וואנקאווער, דינסטאג, נאוו. 18.

—(::)—

79 אומגעקומען אין מינען אומגליק

מילפילד, אהייא, נאוו. 7.— 79 מענשען זיינען אומגעקומען אין דער מינען קאטאסטראפע אין דער סאנדיי קריק קוילען קאמפאניס מינע. צווישן די אומגעקומענע זיינען געווען 7 באאמטע פון דער קאמפאני, איינשליסנדיק איין איינגענימער, וואס זיינען געווען אין דער מינע אויף אן אינספעקציע בעת דער אויפרייס איז פארגעקומען.

20 זיינען פארוואונדעט געווארן און געפינען זיך איצט אין שפיטאלן.

היגע פאליצי' צע'טמית'ט מיט שטעקענס קאמוניסטישע דעמאנסטראנטן

ארבעטנדיק פריי מיט זייערע שטעקנס, האט די היגע פאליציי נעכטן צעטריבן א מחנה פון ארום 500 קאמוניסטן וואס האבען זיך צוזאמענגעקליבן ארום סיטי האל נאך אן ארבעטסלאזער פארזאמלונג און האבן געמאכט א פארזוך צו דעמאנסטרירען מיט פאנען.

עטלאכע אנפירער פון די קאמוניסטן זיינען שטארק צע'טמית'ט געווארן מיט די פאליצייאישע שטעקנס, אבער אויך עטלאכע פאליציסטן האבן געכאפט טרוקענע קלעפ. קיינער איז ניט ארעסטירט געווארן.

די מחנות צעטריבן פון די פאליציסטן האבן ווידער געפראוואוועט אנגיין מיט זייער פאראד פון ראג פון מארקעט סטריט צו מיין סטריט. ווי נאר אבער זיי האבן אויפגעהויבן זייערע פאנען, זיינען די פאליציסטן געקומען צו לויפן, ארויסגעריסן די פאנען און זיי צעריסן אויף שטיקלאך.

דער עולם האט פארגעזעצט דעם מארש איבער'ן טראטואר, ביז זייער קווארטיר אין באן-אקארד בלאק. זיי זיינען געווען באגלייט פון א פאר צענדליק פאליציסטן.

—(::)—

2282 איד. אימיגראנטן אריינגעקומען אין די שטאטן אין 3 חדשים

וואשינגטאן, נאוו. 7 (איטא). — לויט א באריכט וואס איז ערשט פארעפנטלאכט געווארן פונ'ם לייבאר דעפארטמענט, זיינען אין פארלויף פון די מאנאטען יולי, אווגוסט און סעפטעמבער, אריינגעקומען אין די פאראייניקטע שטאטען, 2282 אידישע אימיגראנטן.

קרן-היסוד לאזט ארויס אויפרוף צום 10-יאריקן יובליי

לאנדאן, נאוו. 7 (איטא).— "ווען יעדער אקער לאנד וואס איז איצט אין אידישע הענט זאל קולטיווירט ווערן, און ווען אלע עקאנאמישע און קולטורעלע אנשטריינגונגען, אין ארץ-ישראל וואלטן געמאכט געווארן מיט מער טריהייט, — דאן וואלט קיין קראפט אויף דער ערד ניט געקאנט אפשטעלן דעם ווייטערדיקן פראגרעס פון דער אידישער נאציאנאלער היים".

די דאזיקע דערקלערונג ווערט געמאכט אין א מאניפעסט ארויסגעלאזן אין פארבינדונג מיט'ן צענטן יאר-טאג זינט דער קרן-היסוד איז געגרינדעט געווארן. דער מאניפעסט איז אונטערגעשריבן פון אסקאר וואסערמאן, ארטור האנטקע און לייב יאפע.

דער מאניפעסט רופט צו די אידן פון גאר דער וועלט צו באנייען זייער אנשטריינגונג פאר'ן קרן-היסוד אין ענטפער צו דער בריטישער פאליטיק.

—(::)—

מושב-זקנים נאמינאציעס דעם זונטאג

די יערלאכע גענעראל און נאמינאציאנס פארזאמלונג פון מושב זקנים וואס האט געזאלט פארקומען לעצטן זונטאג, איז אפגעלייגט געווארן אויף היינטיקן זונטאג, דעם 9טן נאוועמבער, 2.30 בייטאג.

אלע אידן וועלכע זיינען פאראינטערעסירט מיט דעם מושב זקנים, זיינען געבעטן צו קומען צו דער פארזאמלונג, און באטייליקן זיך אין די נאמינאציעס פאר באאמטע.

פרייע ארב. שטימע קאנצערט נאוו. 23

דער סעקרעטאר פון ארב. רינג ברענטש 169, בעט אונז צו מעלדן, אז זונטאג דעם 23טן נאוועמבער, וועט אונטער אויפזיכט פון דעם אויבנדערמאנטן ברענטש, דורכגעפירט ווערן א קאנצערט און ליטערארישער אוונט, לכבוד דער "פרייער ארבעטער שטימע", אין פרייהייטס טעמפעל.

א שיינע פראגראם איז צוגעגרייט געווארן פאר דעם אוונט און א גרויסער ערפאלג ווערט דערווארטעט. איינלאדונגס קארטלאך קאן מען שוין באקומען ביי אלע מיטגלידער פון ארב רינג.

—(::)—

דר. מאגנוס עפנט אוניווערסיטעט אן פאליטישער רעדע

ירושלים, נאוו. 7 (איטא).— דר. מאגנעס האט ניט דערמאנט, ווי געווינלאך, די פאליטישע לאגע, אין זיין רעדע צו דער עפענונג פונ'ם אוניווערסיטעט סעמעסטער. ער האט בלויז באריכטעט די גדרדיקע פינאנציעלע לאגע פונ'ם אוניווערסיטעט, צוליב דעם וואס מען צאלט אים ניט די חובות. ער האט אבער באמערקט, אז די נויטיקע עקאנאמיע איז א געזונטער פראצעס. ארימקייט, האט ער געזאגט, שאדט ניט צו קונסט און וויסנשאפט. אפשר איז דער לעבנס שטייגער טאקע געווען צו הויך פאר אזא קליינעם און ארימען לאנד ווי ארץ-ישראל.

—(::)—

קיין אידישער קאמיטעט אין בודזשעט קאמפיין

מר. מאראזניק, פרעזידענט פון בני-ברית לאדזש, בעט אונז נאך אמאל מאכען קלאר פאר די וויניפעגער אידן, אז זיי האבן ניט קיין אורזאך צוריקהאלטן זיך פון צו געבן זייערע ביישטייערונגען צום בודזשעט פאנד אין פאל ווען עס קומען צו זיי ניט-אידישע קענוועסערס.

היינטיקס יאר איז ניטא קיין באזונדער אידישער קאמיטעט. אט דערפאר זאל יעדער איד ביישטייערן זיין טייל צום בודזשעט פאנד, אן אונטערשייד ווער די קענוועסערס זאלן ניט זיין, ווייל די אידישע אינסטיטוציעס אין וויניפעג וועלן אלע קריגן זייער חלק פון דעם אלגעמיינעם פאנד. מען דערווארטעט אבער אז יעדער איד זאל ביישטראגן זיין פולן חלק צום פאנד.

—(::)—

אלע וויניפעגער אידן גערופן צו מאס-מיטינג דעם זונטאג אוונט, אין וויניפעג טעאטער

דעם זונטאג, נאוו. 9טן, וועלן די אידען פון וויניפעג פאראייניקן זיך מיט'ן אידנטום פון גאר דער וועלט אינ'ם אויסדרוק פון צארנדיקן פראטעסט קעגן דעם פארראט באגאנגען קעגן זיי מיט פעספילדס "ווייסן פאפיר", וואס האט פאקטיש אנולירט די באלפור דעקלאראציע.

אלע אידן פון וויניפעג זיינען אויפגעפאדערט צו קומען צו דער פראטעסט פארזאמלונג, און דערמיט אויסדריקן זייער סאלידאריטעט מיט'ן גאנצן אידישן פאלק אין דעם איצטיקן קריטישן מאמענט.

די מאסן-פארזאמלונג קומט פאר אינ'ם ר. ק. א. וויניפעג טעאטער (געוועזענער ארפעאום, פארט סט.), און עס ווערט דערווארטעט, אז דאס טעאטער זאל זיין איבערגעפילט.

די טירן וועלן זיך עפענען 7 אזייגער, און די פארזאמלונג וועט זיך אנפאנגען פונקט 8 אוונט.

צווישן די רעדנער וועלן זיין: רבי כהנאוויטש, דעפוטאט א. א. היפס, א. מ. שינביין, א. אסאאווסקי, ש. מילער און דר. שאפירא. ה. י. ווילדער וועט זיין דער פארזיצער פונ'ם אוונט. ווארן ניט בלויז פון דער ציוניסטישער

די מאסן פארזאמלונג איז פארופן געווארן ניט בלויז פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, נאר פון דעם געמיינשאפטלאכן קאמיטעט וואס איז דערוויילט געווארן לעצטן זונטאג אויף דער פאלקס קאנפערענץ און וועט דערפאר זיין אן אויסדרוק פון אלע שיכטן פון דער אידישער באפעלקערונג.

—(::)—

"הוליע קבצן אוונט" נאוו. 30טן

דער מוטער פאראיין פון ארב. רינג-פרייהייט טעמפל שול, בעט אונז צו מעלדען, אז זונטאג, דעם 30טן נאוועמבער וועלן זיי דורכפירן זייער יערלאכן "הוליע קבצן אוונט". זיי בעטן אלע פריינטלאכע ארגאניזאציעס צו האלטן פריי דעם דאזיקן אוונט.

א. י. פאל וועט ריידן וועגן אימיגראציע פראגע זונטאג בייטאג

א. י. פאל, עקזעקוטיווער דירעקטאר פון קאנאדער אידישן אימיגראנטן-הילף פאראיין, פון מאנטרעאל, איז אויף א באזוך אין שטאט אין די אינטערעסן פון דעם פאראיין, און ער וועט דערקלערן די אימיגראציע לאגע ביי א מאסן-פארזאמלונג פארופן פונ'ם פאראיין אויף דעם זונטאג, 3 נ. מ. (פונקט) אין פרץ-זאל.

מ. א. גרעי, סעקרעטאר פונ'ם מערב קאנאדער פאראיין, וועט געבן געוויסע דערקלערונגען פונ'ם היגן פאראיין.

ס. הארט גרין וועט זיין פארזיצער.

צווישן די רעדנער וועלן אויך זיין י. א. טשערניאק (וויצע פרעז.), דעפ. א. א. היפס, ה. י. ווילדער און ס. ב. לעווין.

מר. פאל איז א באקאנטער טוער אין דער אידישער וועלט. ער איז געווען איינער פון די אנגעזעענסטע "דזשאינט" טוער אין אייראפע פון סאמע אנהויב ביז 1926, ווען ער איז אוועק קיין ארץ-ישראל, וואו ער האט אויך פארנומען אנגעזעענע אמטן אין געזעלשאפטלאכע אינסטיטוציעס. זינט 1927 איז ער פארבונדען מיט דער צענטראלער ארבעט פונ'ם קאנאדער אידישן אימיגראנטן הילף פאראיין, און ער האט זייער פיל אויפגעטאן אויף זיין געביט.

מר. פאל איז דא אויף זיין וועג ווייטער וועסט, וואו ער וועט רעארגאניזירן די לאקאלע קאמיטעטן.

—(..)—

ליטווינאוו טרעט ארויס קעגן מלחמה פארבארייטונגען פון מלוכות

זשענעווע, נאוו. 7.— מאקסים ליטווינאוו, סאוועטישער אויסערן מיניסטער, האט שארף פארדאמט די מלוכות וואס ריידן וועגן פרידן און גרייטן זיך צו מלחמה, ביי דער זיצונג פון דער אנטוואפענונג קאמיסיע פון דער פעלקער-ליגע.

זינט 1926, האט מ. ליטווינאוו דערקלערט, זיינען די מלחמה בודזשעטן פון די גרעסערע מלוכות געוואקסן אויף 500 מיליאן דאלאר, און מען דארף ניט פארפירט ווערן פון די פרידנס רייד וואס מען הערט אזוי אפט, האט ער געזאגט.

ליטווינאוו האט גערעדט אין ענגליש.

רעפובליקאנער פארבלייבן מיט א מערהייט פון איינעם אין סענאט

לויט די באריכטן פון די אמעריקאנער וואלן וואס זיינען אנגעקומען ביז היינט אינדערפרי, איז נאך די לאגע פונ'ם הויז דערווייל ניט קיין באשטימטע. מיט בלויז נאך צוויי פלעצער וואס האבן ניט באריכטעט די ענדגילטיקע רעזולטאטן, האבן סיי די רעפובליקאנער און סיי די דעמאקראטן דערוויילט צו 216 מיטגלידער. אז דעם רעזולטאט פון די צוויי ניט באריכטעטע באצירקן היינגט אזוי אפ, ווער פון די צוויי פארטייען וועט האבן א מאיאריטעט אין הויז.

זאל עס אויסקומען אז די צוויי צוויי-פעלהאפטע פלעצער זאלן צעטיילט ווערן אויף גלייך צווישן ביידע פארטייען, דאן וועט דער פארם-לייבאר קאנגרעסמאן, מר. קוויל, פון מינעזאטא, האלטן די וואג-שאל אין זיינע הענט.

מיט א מערהייט פון בלויז איינעם, האבען די רעפובליקאנער פארהיט פאר זיך דעם קאנטראל איבער'ן סענאט. זיי האבן פארהאלטן 48 פלעצער, צו 47 דעמאקראטען און 1 פארם-לייבארער. דער לעצטער, סענאטאר שיפסטעד, וועט ווארשיינלאך שטיצן די רעפובליקאנער.

—(..)—

אנב - אורחא
פון מארק
שמועסן איבער טאג-פראגעס

א ניט געבעטענע עצה, וואס מען וועט ניט אננעמען. — א גרויסער קרבן פאר נארנישט.— עס פראטעסטירן די אידן. — עס פראטעסטירט אויך מעיאר וועב.

ווען די אמעריקאנער סאציאליסטן וואלטן ביי מיר געפרעגט אן עצה, וואלט איך זיי געראטן דערוויל פארגעסן זיך איינגאנצן אויף די קנידלאך און גדרייקען בלויז די סאציאליסטישע הגדה.

איך רייד דא נאטירלאך ניט וועגן יענע "סאציאליסטן", וואס דער גאנצער סאציאליזם איז ביי זיי בלויז א מיטל צו דערגרייכן די קהל'שע קאריטע. איך מיין יענע סאציאליסטן, ביי וועלכע דער סאציאליזם איז עפעס א שטיקל עניו. ווען אפילו מען קאן פון אים ניט מאכן קיין לעבן און ניט קיין קאריערע.

די פרוכטלאזע יאגעניש פון די אמעריקאנער סאציאליסטן נאך פאליטישע "דזשאבס" האט גוואלדיק דעגראדירט דעם אמעריקאנער סאציאליזם, אוועקשטעלנדיק אים, אין דער זעלבער רייע מיט דעם רעפובליקאניזם און דעמאקראטישן טאמאניזם, — אבער אן זייער דערפאלג.

צוליב וואס זשע מקריב זיין די סאמע נשמה פונ'ם סאציאליזם פאר'ן "טאמער", — טאמער וועט מען דערוויילן ערגעץ א סאציאליסט צו א געזעלשאפטלאכן אמט, וואו ער וועט דארפן טראגן פאר'ן סאציאליזם די אחריות פאר אלע שאנדטאטען וואס ווערן באגאנגען?

* * *

ווען מען פאלגט מיינע עצות, וואלט איך אפשר נאך ווייטער געגאנגען:

איך וואלט אפילו דער בריטישער ארבעטער פארטיי, פאר וועלכער עס האט שוין יא א זינען צו באטייליקן זיך אקטיוו אינ'ם פאליטישן לעבן, געראטן ניט מקריב צו זיין אירע סאציאליסטישע פרינציפן צוליב מאכט, מיט וועלכער זי קאן פאקטיש גארנישט ניט אויפטאן — און ניט דעגראדירן דעם הויכן סאציאליסטישן אידעאל אינ'ם זומפ פון פראקטישער פאליטיק, וואו זי וועט ניט דערציען דאס פאלק אזוי, אז די פראקטישע פאליטיק זאל קאנען ברייננגען סאציאליסטישע רעזולטאטן.

די בריטישע ארבעטער פארטיי וועט אבער מיך זיכער ניט פאלגן, — זי איז צופיל פאר'שיכור'ט פונ'ם שאטן פון מאכט אין אירע הענט.

אבער פארוואס די לא-יוצלח'דיקע אמעריקאנער סאציאליסטישע פארטיי זאל ניט אננעמען אזא עצה, זע איך ניט איין.

אויב אפילו אין אזא שווערער צייט דריקן די אמעריקאנער ווייקער אויס זייער רעוואלט שטימענדיק פאר די דעמאקראטן, און די סאציאליסטן קאנען ניט קריגן גענוג שטימען צו דערוויילן אפילו איין איינציקן קאנגרעסמאן אין די סאציאליסטישע "פעסטונגען" פון ניו-יארק און מילוואקי, — דאן צוליב וואס מקריב זיין די סאציאליסטישע פרינציפען?

נאך מיין מיינונג האבן זיי געדארפט איצט אפגעבן זיך בלויז מיט האמערן אין די מוחות פונ'ם עולם זייערע פרינציפן, — און, אויב דער סאציאליזם האט אין זיך לעבנס-קראפט, וועט ער סוף-כל סוף ברייננגען פרוכט אפילו אויף דעם דאזיקן שטיינערנעם באדן.

* * *

ווען די בריטישע ארבעטער רעגירונג וואלט ניט אזוי איינגעזונקען אינ'ם זומפ פון פראקטישער פאליטיק, וואלט ניט נעדארפט קומען צו דעם, אז די אידען, וועמעס דערלייזונג איז איינע פארבונדן מיט דער דערלייזונג פון אלע אונטערדריקטע, זאלן איצט דארפן פראטעסטירן קעגן אן ארבעטער רעגירונג.

פאר אונז איז דאס זיכער באוונדערש פיינלאך. אבער וואס אנדערש קאנען מיר טאן, ווי פראטעסטירן?

מיר זעען דאך, אז אפילו אויף סאציאליסטן קאנען מיר זיך ניט פארלאזן, אויב נאר זיי טוען זיך אריין אין "פראקטישער פאליטיק" און זוכן אנצוהאלטן די מאכט אום יעדן פרייז.

נאטירלאך, קאנען מיר זיך אויף ניט-סאציאליסטן נאך ווייניקער פארלאזן.

דערפאר אבער וואס מיר זיינען באעול'ט געווארן פון א סאציאליסטישער רעגירונג, פילן מיר שארפער דעם ווייטיק און אונזער פראטעסט דארף זיין אויף אזויפיל שטארקער.

פארט איז דא הינטער די מאכט-האבער א סאציאליסטישער געוויסן, וואס וועט אפשר א ציטער טאן . . .

* * *

אונזער מעיאר וועב איז ווידער אויף דער "קריג סטעזשקע".

אונזער גוטער, אלטער ריטער האט אנגעטאן זיין דאן-קיכאטישן קאסטיום און גייט קעמפן קעגן די שונאים פון זיין קאנאדע, — די קאמוניסטן.

איינער אליין קעמפט ער שוין נעבאך פאר פינף יאר צייט, באקלאגט ער זיך, די קאמוניסטן קריכן דעם לאנד אין די ביינער, און אימיצער, אויסער אים, זאל זיך כאטש א ריר טאן!

זוילט איר צוליינן א האנט צו דער הייליקער ארבעט, איז רעכט. אלא ניט, וועט אונזער העלדישער מעיאר ווייטער אליין פארזעצן זיין קאמף און וועט נאך אויפגעשטורעמט גאנץ קאנאדע פון עק ביז עק.

אזוי זאגט ער אליין.

מעיאר וועב פראטעסטירט.

און די אידן פראטעסטשן.

עס זיינען דא צוויי סארטן פראטעסטען: דער פראטעסט פונ'ם שעפעלע וואס ווערט פארצוקט פונ'ם וואלף, און דער פראטעסט פונ'ם וואלף למאי מען לאזט אים ניט רואיג עסן זיין רויב.

—(::)—

דער "וואנט עד" קאלום דערשיינט אויף זייט 4